

Proces Beleidsplan Financieel Fit

Alphen aan den Rijn

Waarom is nieuw beleid nodig?

NOS Nieuws • Dinsdag 23 juni, 06:13 • Aangepast dinsdag 23 juni, 10:35

Huishoudens vaker in de knel, meeste jongvolwassenen kunnen niet rondkomen

De financiële situatie van Nederlandse huishoudens gaat achteruit. 38 procent zegt moeilijk rond te komen. Binnen die groep zijn de problemen bij jongvolwassenen in de twintig het grootst, staat in het Nibud-rapport *Geldzaken in de praktijk 2026*.

NOS Nieuws • Woensdag 21 januari 2026, 12:47

Na jaren van daling stijgt het aantal werkende armen weer

Bijna 1 op 3 arme mensen heeft problematische schulden

27-7-2025 06:30

© ANP / Patricia Rehe

Van de 540 duizend mensen die in armoede leven, had 31 procent met geregistreerde problematische schulden te maken in 2023. Dat komt neer op 163 duizend mensen. Bij mensen met een inkomen net boven de armoedegrens (1,2 miljoen) kwamen problematische schulden met 22 procent in verhouding minder vaak voor. Wel is het met 265 duizend een grotere groep. In de hele bevolking had 10 procent zulke schulden. Dit blijkt uit analyses van het CBS waarin voor het eerst problematische schulden gerelateerd zijn aan armoede.

Maatschappelijke ontwikkelingen

- Economische instabiliteit die voortduurt: van corona, naar energiecrisis, naar stijgende kosten boodschappen, brandstoffen e.d. Dit kan betekenen dat er een stijging komt in meldingen rondom financiële problemen.
- Verwachte toename armoede: Huidige kabinetsplannen leiden volgens CPB tot een stijging van 2,5% (ongewijzigd beleid) naar 2,7% in 2030.
- Toename online verleidingen (Klarna, Tik Tok shop, online gokken)
- Overheid focust zich steeds meer op de groep die het het hardst nodig heeft. Dit zorgt voor een middengroep die kwetsbaarder wordt.

Beleidsontwikkelingen: lokaal

- Sociale agenda: inspanning opgenomen om een plan te maken over hoe inkomenszekerheid te verbeteren en afspraken hierover maken met partners die zich voor inwoners inzetten.

- Coalitieakkoord:
  - **Vereenvoudigen stelsel en vergroten gebruik van minimaregelingen.**
  - Doelgroepenaanpak met prioriteit op jongeren (waaronder schulden oplossen).
  - Inzetten op het voorkomen van financiële problemen.
  - Daarbij maken we nadrukkelijk een koppeling naar de hoge energiekosten en wat we daarin kunnen betekenen.
  - We gaan uit van de **bedoeling** van de wet en zoeken de randen op om te doen wat nodig is om de inwoner zo goed mogelijk te helpen. Verwoord als: doen we wat er mogelijk is rondom het afwijken van de kostendelersnorm.
  - Zoeken naar creatieve mogelijkheden om de groep inwoners met een laag inkomen mee te laten doen in de samenleving.
  - We leggen nadruk op de samenhang tussen bestaanszekerheid en gezondheid en hebben aandacht voor de wijken waarin beide een uitdaging zijn. Daar leggen we prioriteit op de inzet van bestaanszekerheid.

- De noodzaak om keuzes te maken om de betaalbaarheid van het stelsel te verbeteren.

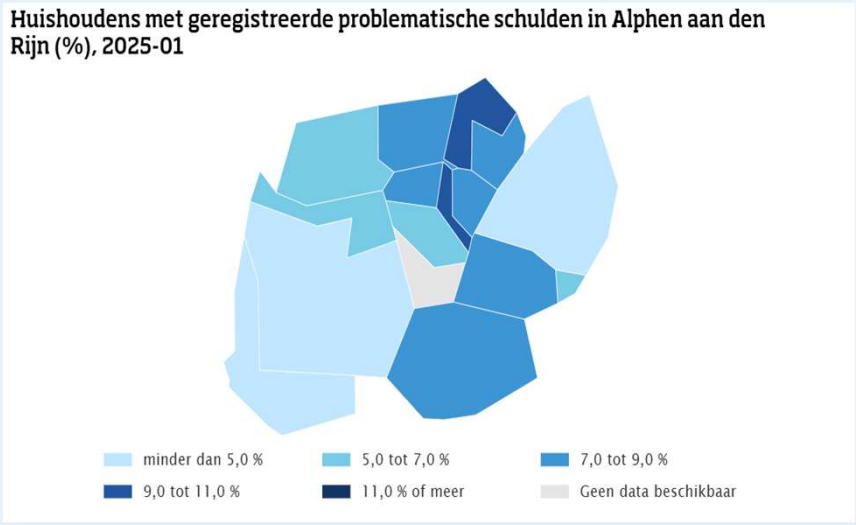
Beleidsontwikkelingen: landelijk

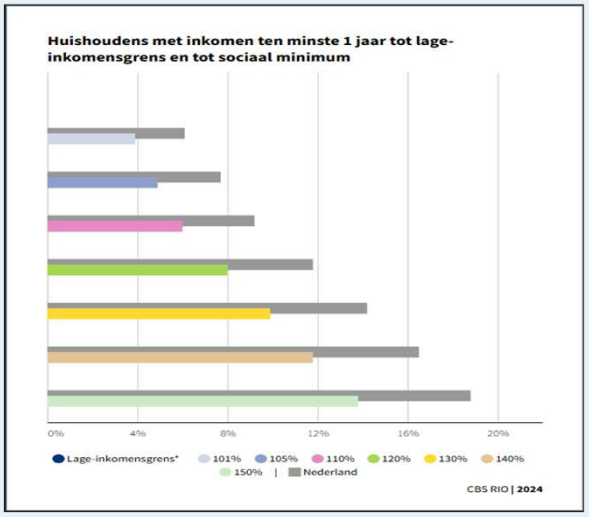
- Landelijke overheid vraagt steeds meer van gemeente met betrekking tot maatwerk en menselijke maat en uitvoering:
  - P-wet in balans (onzekerheid spoor 2)
  - Slagvaardige overheid simpeler, sneller, duidelijker
  - Convenant Stevige lokale teams (knopen van P-wet, Wmo en Jeugdwet)
  - Basisdienstverlening rondom schulden

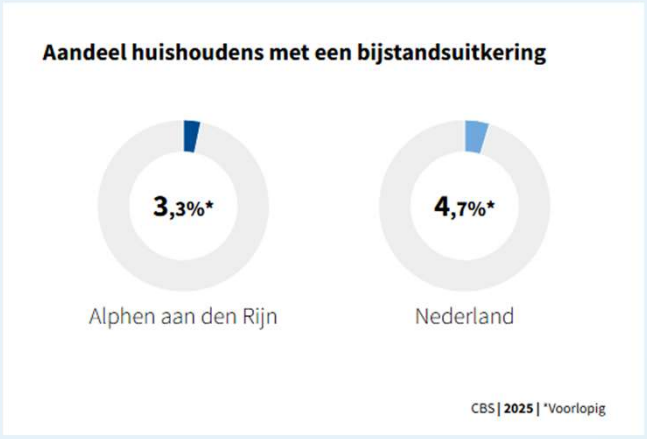
- Tegelijkertijd onduidelijkheid rondom rijksbeleid en geen (structurele) financiële compensatie vanuit Rijk.

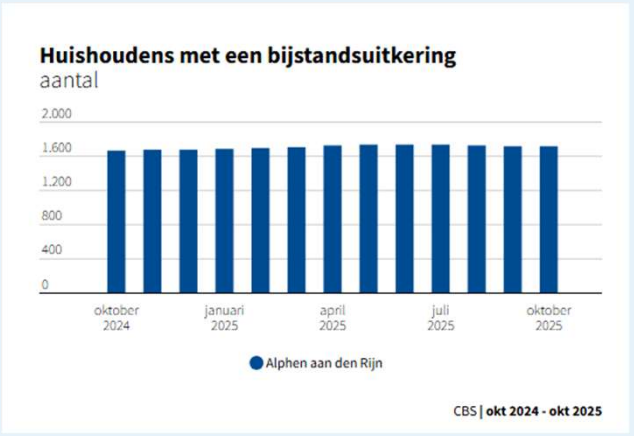
Huidige situatie: cijfers

Hulp bij financiën:cijfers 2025	
Vroegsignalering	4280 meldingen opgepakt
Helpdesk Geldzaken	904 inwoners
Helpdesk Geldzaken	85 ondernemers
Aanvragen schuldregeling	138

Alphen aan den Rijn

Huidige situatie

- Wettelijke kaders zijn er vanuit de Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Er ligt met name beleidsvrijheid rondom de minimavoorzieningen (gelinkt aan de P-wet) en bij preventie en vroegsignalering van schulden (gelinkt aan de Wgs).

- Er is een goede basis van inkomensondersteunende voorzieningen.

- Stevige samenwerking met maatschappelijk partners.

- Versteviging beleid rondom financieel fit sinds 2020:
  Veel geïnvesteerd in preventie en vroegsignalering en het oplossen van financiële vraagstukken zoals:
  - Preventie: aansluiten Geldfit.nl, Voorzieningenwijzer, communicatiecampagnes
  - Vroege hulp: Schoon Schip (vroegsignalering achterstanden vaste lasten), Helpdesk Geldzaken, inclusief hulp aan kleine ondernemers
  - Naar een stabiele financiële toekomst: Inbesteding schuldhulpverlening, aanvraagformulier voor minimavoorzieningen, hulp bij uitstroom uit bewind, Jongerenkrediet

- De uitvoering bij Team inkomen en Team Minima staat in de huidige situatie al fors onder druk. Dit vraagt om het maken van scherpe keuzes om ruimte te scheppen voor de ambities van Rijk (zoals P-wet in Balans) en die in het coalitie-akkoord en de Sociale visie/agenda.

- Maatschappelijk partners die inwoners met een laag inkomen ondersteunen zoals Kledingbank, Voedselbank en Jeugddeelnamefonds vragen steeds meer geld. Dit wordt veroorzaakt door ambities, groter bereik en toenemende lasten.

Gewenste situatie: uitgangspunten sociale agenda verder uitgewerkt

1. Meer inwoners hebben voldoende en voorspelbaar inkomen (het liefst vanuit werk*)
   a. Meer inwoners maken gebruik van de inkomensondersteunende voorzieningen die de gemeente biedt

2. Meer inwoners hebben een balans tussen inkomen en uitgaven
   a. Meer inwoners zijn financieel zelfredzaam
   b. Inwoners met financiële vraagstukken vinden eerder de weg naar hulp
   c. Meer inwoners met financiële vraagstukken worden geholpen
   d. Inwoners met schulden die zich melden bij de gemeente zijn sneller schuldenzorgenvrij
   e. Meer inwoners zijn na een schuldhulptraject duurzaam financieel gezond

*Werk valt niet binnen de scope van Financieel Fit, maar onder het thema Meedoen en Ontwikkelen. Gezien de sterke link met Financieel Fit zoeken we hierin de dwarsverbanden en samenwerking. Zie ook later in de startnotitie

Waar liggen kansen?

- Doorontwikkeling in lijn van de sociale visie en agenda en coalitieakkoord:

- Niet praten óver en ontwikkelen vóór, maar **met de inwoners**: waar zijn zij mee geholpen? Hierbij ook onze maatschappelijk partners betrekken.
- Vereenvoudiging en digitalisering van het stelsel rondom de financiële kant van bestaanszekerheid (binnen onze reikwijdte)
- Versterking in de samenhang en samenwerking binnen hulp- en dienstverlening
- Verbreden en bestendigen van het netwerk van organisaties die zich kunnen inzetten voor inwoners met een laag inkomen.
- Innoveren en aansluiten bij landelijke kansrijke initiatieven
- Ongelijk investeren voor gelijke kansen :
    - gebiedsgerichte aanpak (bijvoorbeeld: zie hiernaast)
    - Doelgroepenaanpak (bijvoorbeeld inwoners met opgroeiende kinderen, jongeren, (ex) gedetineerden, statushouders)
    - Aanpak rondom actuele thema's (bijvoorbeeld toenemende financiële problemen door online gokken)

Resultaat: beleidsnota Financieel Fit

De beleidsnota Financieel Fit legt vast: de inhoudelijke doelstellingen op het gebied van armoede en schulden, de inspanningen die we doen om die te bereiken en een financiële onderbouwing hiervan.

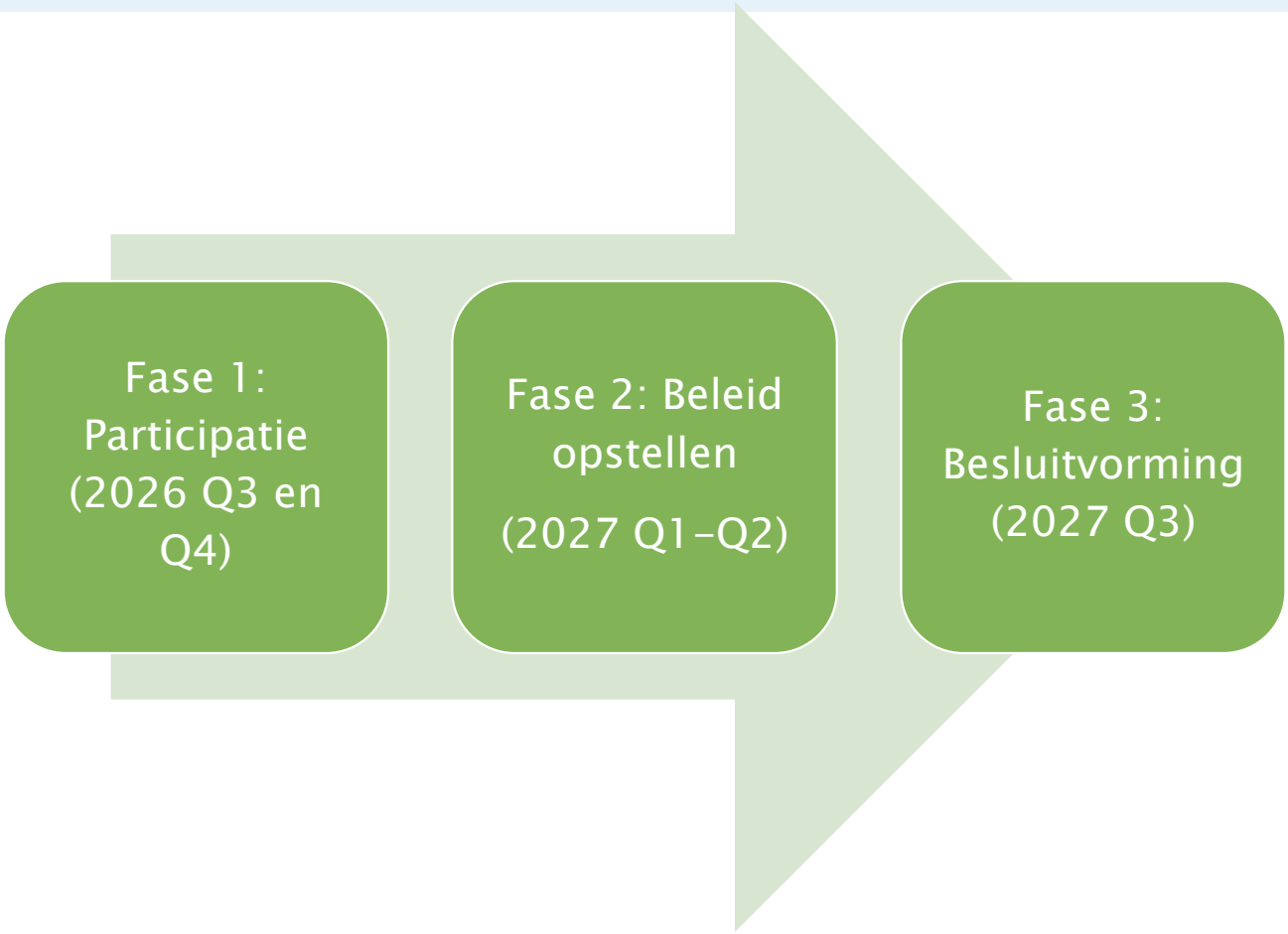
Alphen aan den Rijn

Afbakening: waar gaan wij niet mee aan de slag

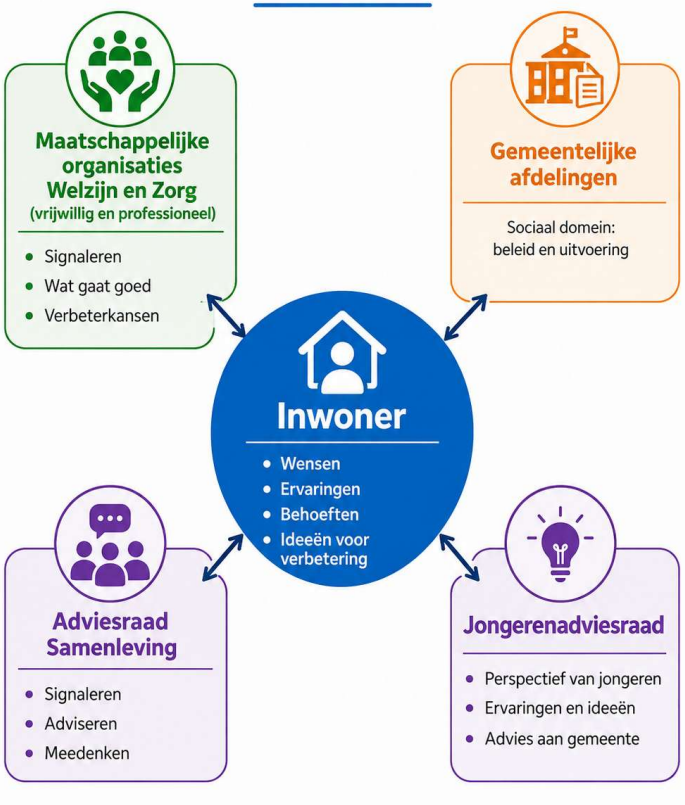
- Binnen het plan ‘Meedoen mogelijk maken’ worden de onderwerpen opgepakt: werk en participatie (zoals p-wet in balans)
- Voor de Alphenpas wordt een aparte startnotitie gestart, dat los staat van Financieel Fit.
- Aanpak energie-armoede ligt bij Duurzaamheid
- Stevige lokale teams: dit is een aparte opdracht

Samenwerking is belangrijk!

Aanpak

Fase 1: Participatie (2026 Q3 en Q4)
Fase 2: Beleid opstellen (2027 Q1-Q2)
Fase 3: Besluitvorming (2027 Q3)

Participatietraject Financieel Fit

Samen bouwen aan beleid dat werkt.

Alle perspectieven dragen bij aan beter inzicht, gedragen keuzes en een sterker financieel fit beleid voor onze inwoners.

Alphen aan den Rijn